

Grieg ut av møllpos

■ Anmeldt av **Olav Egil Aune**

olav.egil.aune@vl.no 22 310 432

Pianisten Sigurd Slåttebrekk har «jaktet» på Griegs sommerfugl i flere år. Nå har han den. Og slipper den.

Sigurd Slåttebrekk har levd noen år med tanken om å grave Griegs musikk ut av møllposen. I 1903 gjorde Edvard Grieg noen innspillinger av egen musikk, som har ligget der og ulmet. Pianisten har hørt dem og glemte dem. Det låter så langt fra «vår» Grieg som det er mulig å komme: Flagrende fritt, løst i arkitekturen, fast i uttrykket, kraftige aksenter, i det hele tatt mer europeisk i anslaget enn den litt pompøst innklemte Grieg som vi har omgitt oss med de siste tiårene. Og som vi tror er den «riktige». Slåttebrekk gir et annet bud på tonene. Og han gjør det på Griegs eget piano på Trolldhaugen. Prøv «Sommerfugl» – først Slåttebrekk, så Grieg.

Dukket opp. Slåttebrekk hørte også 1903-innspillingen da han var ung. Han ble overrasket, nesten skremt av friheten og det sterke uttrykket. Det forsvant inn i underbevisstheten, inntil videre glemte. For noen år siden

Slåttebrekk spiller Grieg på Griegs premisser. Slik ville det låte hvis Grieg fikk slippe til. Det låter ukjent, uvant og uhyre oppkvikkende»

dukket det opp igjen, da med tanke på at kanskje var det noe her som det hadde vært litt for lett å skyve vekk.

Han og hans gode venn og tvillingsjel, lydmannen og dirigenten Tony Harrison, tok fatt i de gamle lydopptakene, analyserte dem, plukket dem fra hverandre og satte dem sammen igjen. Nitid arbeid, ikke en millimeter «feil», alt på Griegs premisser.

Urovekkende energi. Hva så? En ting er teorien, men hva kan den brukes til etter alle disse årene? For imitere kan man ikke, det blir det ikke musikk av. Men man kan inspireres.

CD KLASSISK

Chasing the Butterfly

Edvard Grieg: Lyriske stykker. Pianosonate op. 7. Pianokonsert i a moll.

Edvard Grieg (piano), Sigurd Slåttebrekk (piano), Oslo Filharmoniske Orkester, dir: Michail Jurowski. Tony Harrison (creative director), producer: Erik Gard Amundsen

Simax PSC 1299/Musikkoperatørene

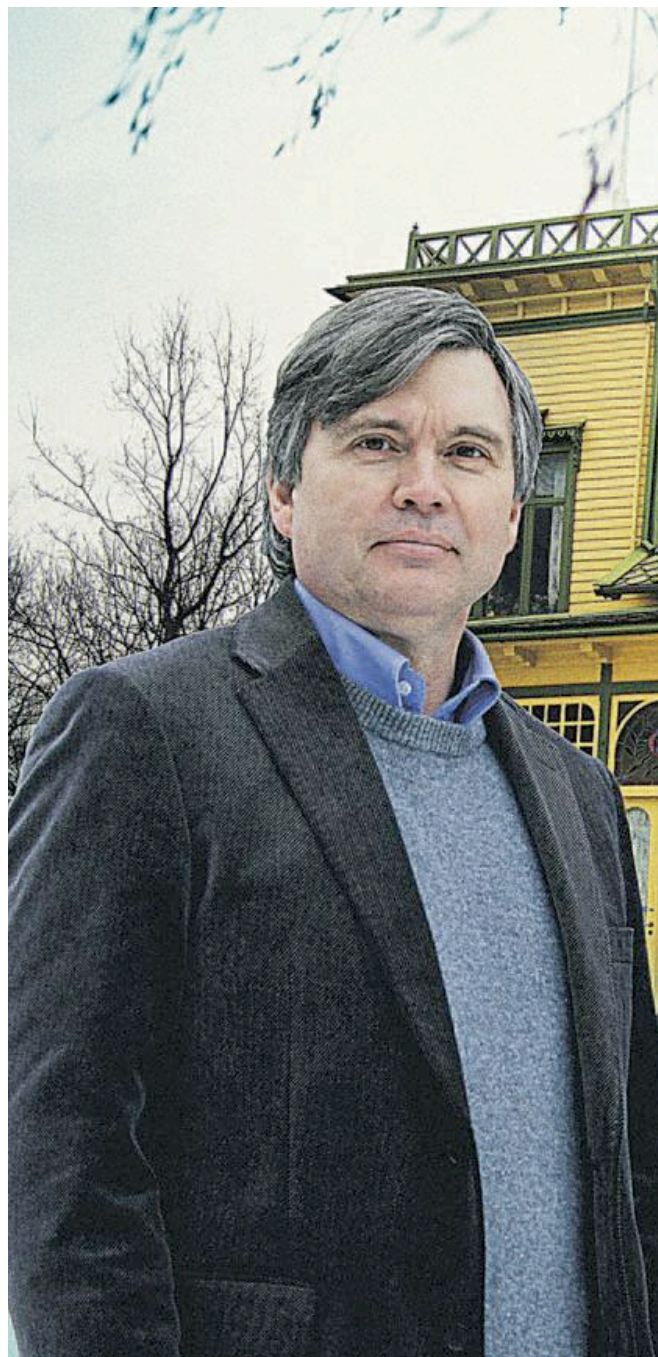
«Grieg uten plysj og dekorasjoner. Eller nisser og troll.»

Og man kan uten videre studere komponistens eget spill helt ned i mikroorganismene for så å bruke innsikten til å foredle sitt eget Grieg-spill.

Det gjør Slåttebrekk på en revolusjon av en dobbelt-CD, hvor han spiller Grieg på Griegs premisser. Slik den ville låte hvis Grieg fikk slippe til. Det låter ukjent, uvant og uhyre oppkvikkende. Her er «den lille» Grieg som bare mestret de små formatene (som det viskes mellom linjene i musikkhistorien), blitt til sterkere bygningsmasse med linjer som løper lengre og i større flukt enn de små stykkene (Lyriske stykker) hittil har kunnet bære. Ingen småstykker i romantikkens brune saus, Slåttebrekk pusler ikke. Det ved Griegs eget spill som først kunne høres flagrende formløst ut, har modnet i Slåttebrekk og spillet hans som urovekkende energi (Ballade) og jordbundet kraft (a-moll-konserten). Grieg uten plysj og dekorasjoner. Eller troll og tusser.

Ingen døgnflue. Nå var ikke Grieg noen billedstormer. Han hadde antakelig en helt alminnelig og gammeldags holdning til talent, som noe som skulle brukes fullt og helt og som det naturligvis alltid er sesong for.

Slåttebrekks talent er ikke av en døgnflues størrelse, det er svært og hver nye innspilling (etter mange år siden den forrige, som regel) er av åpenbarende karakter. Han erindrer, han husker ikke med den slags klisterhjerne som sementerer alt. Hans erindring er ikke som et tog som passerer en masse stasjoner, men en «erindring» som beveger seg uten å legge ting bak seg. Men dermed får vi utfordringen i fanget vi som hører må innstille oss på å balansere mentalt mellom det som

Lydmannen Tony Harrison og pianisten Sigurd Slåttebrekk har tittet Edvard Grieg og hans gamle 1903-innspillinger i kortene og Slåttebrekk leverer nytolkninger av den gamle mester, som låter ganske annerledes enn det vi er vant til. Det er ikke bare interessant, det er befriende.

Foto: Simax

var, det som er og det som forventes å komme. Slik skulle vi alltid lytte. Men i Slåttebrekks rike rom, er det en deilig forutsetning.

Sommerfugl først. *Chasing the Butterfly* (Jakten på sommerfuglen) heter platen hvor Sigurd Slåttebrekk spiller, Edvard Grieg spiller og Slåttebrekk og Grieg spiller sammen. Det siste er oppsiktsvekkende og kurios sammenklipping av Griegs og Slåttebrekks «Bryllup på Trolldhaugen» hånd i hanske. For an-

skueliggjørelsens skyld. Edvard Griegs utgave av sin egen (op. 43/1) er kanskje det mest «urovekkende» ved 1903-innspillingen og som Slåttebrekk bruker som en nøkkel for å vise forskjellen på nå og da. Det vil si da nå.

I musikken finnes ikke rett eller galt. Slåttebrekks tilnærming er undring parert med perle, men også hardtslående, teknikk. Han har temperament som en vårbekk. Og den litt nevrotiske uvissheten, som gjerne skaper det store.

Hans-Erik Dyvik Husby synger Cornelis på plate.

Foto: Bjørn Larsson Rosvall/Scanpix

Punker opp Cornelis

Først kom filmen om Cornelis Vreeswijk. I desember kommer plata der Hans-Erik Dyvik Husby tolker Vreeswijks musikk.

På soundtracket til Amir Chamdins film om Cornelis Vreeswijk fikk han synge på historiske innspillinger. Cornelis stemme ble visket bort – og erstattet med Hans-Erik Dyvik Husbys stemme.

Å bli akkompagnert av kjente musikere fra 1960- og 1970-tallet var heftig, sier han. Men det var også begrensede.

– Musikeren i meg verket virkelig etter å få gjøre låtene på min egen måte, sier han.

Egne tolkninger. Sammen med Vreeswijk-sonnen Jack, og produsenten Love Tholin, begynte han å snakke om å gjøre egne tolkninger av de klassiske låtene.

Den 8. desember kommer albumet *I ljuset av Cornelis*.

– Jeg ville ha det lille ekstra, gjøre det mer punkete og rocka. Jeg valgte også låter som passer mitt artistiske mørke, som var interessant for meg rent filosofisk å gå inn i.

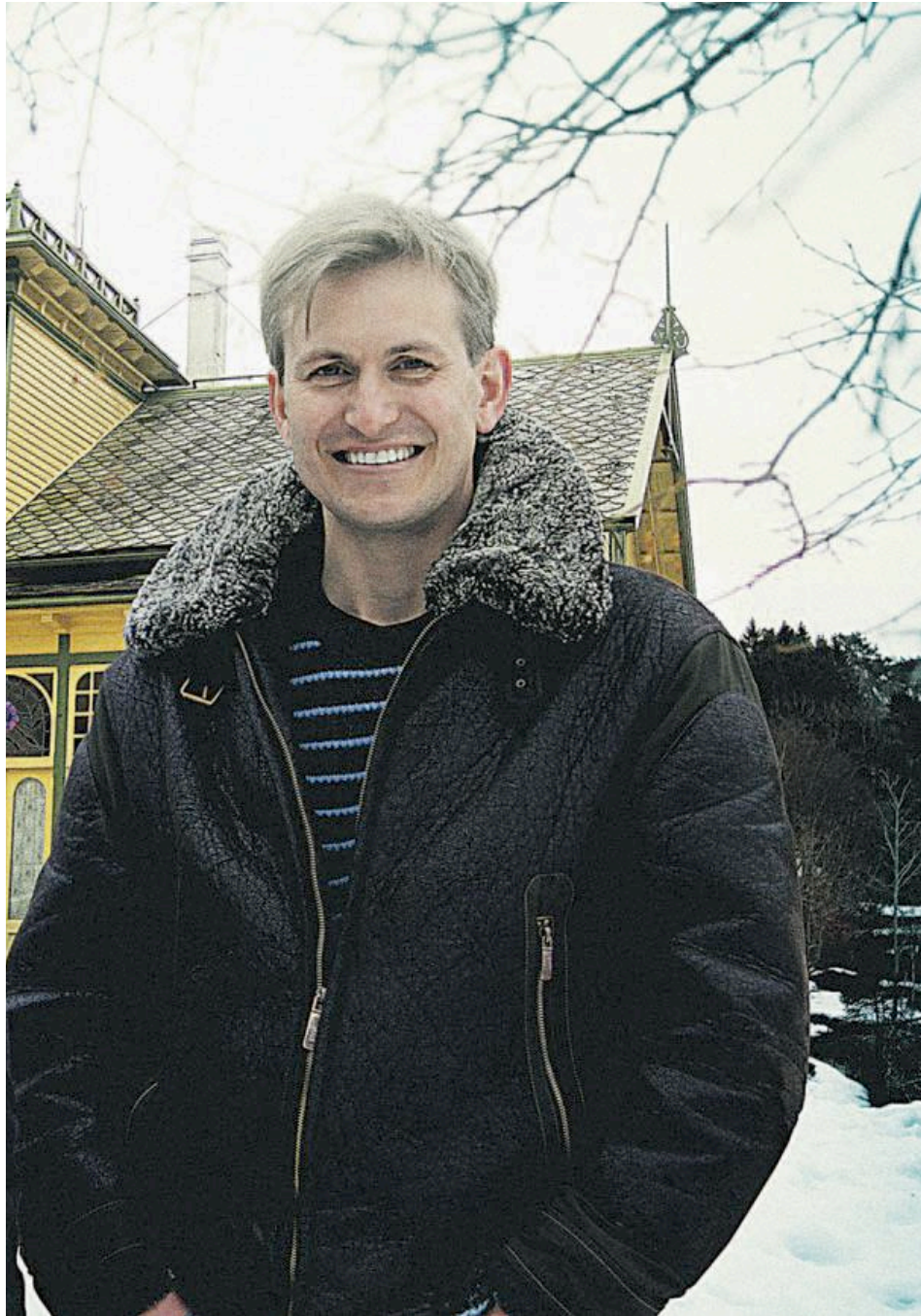
Som eksempel nevner han «Felicia adjö» og «Ballad om en gammel knarkare».

Mot slutten av november kommer singelen «Cool Water – på den gyldene Freden».

Turné. Og i februar begynner Hans-Erik Dyvik Husby seg ut på turné i Norge og Sve-rige sammen med blant andre Jack Vreeswijk – for å synge låtene live. ©NTB

Album etter 15 år

■ Musikeren **Haakon Graf** kommer med sitt første egne album på 15 år. *License To Chill* på Nordic Records ble lansert i går. Graf, for tiden bosatt i Los Angeles, er en keyboardist, multiinstrumentalist, låtskriver og produsent som har vært med på utallige prosjekter – fra Ruphus til Jan Garbarek og Jon Christensen. ©NTB

Slanket Beethoven og spennende russisk

■ Anmeldt av **Guttorm Lien**

kultur@vl.no

22 310 310

Plateselskapet PentaTone leverer for tiden noen av de fineste og mest klassiske innspillingene som finnes.

Dette er plateselskapet som har brakt den store, unge fiolinistinnen Julia Fischer helt til toppen for Universal tok henne over. Men nå er det et par andre utgivelser det er verd å merke seg, nemlig en meget slanket utgave av Beethovens svære *Symfoni nummer ni*, *Ode til gleden*, sammen med et utsøkt team av solister. Det som fort blir borte i en gigantoman fremførelse, kommer her til sin rett.

Det er dirigenten Philippe Herreweghes som står bak innspillingen, og han er ikke minst kjent for en rekke prisbelønte innspillinger av Johann Sebastian Bachs kantater. Herreweghe er en av dem som har utviklet den mer autentiske måten å spille barokkmusikk og romantisk musikk på, men har aldri drevet det lenger enn strikken kunne tåle. Han har altså en slags måteholdent syn på det hele, hvor han tar i bruk det beste fra både nye og gamle tradisjoner.

Hans utgave av Beethovens niende er oppsiktsvekkende, ikke bare i form av sin kvalitet, men også ved hans helt nytenkende måte å se denne musikken på. Dette er innspilling som har fått blandede kritikker, noen er over seg av begeistring, andre synes at man skal ikke rokke ved den mer romantiske tolkningen som har vært gangbar fra 50-tallet og utover. Desto mer interessant.

Bak fasaden. Samtidig har PentaTone gitt ut en CD med det orkesteret som også har gitt dem kreditt for topp kvalitet, Det russiske nasjonalorkesteret, som ble stiftet av den verdenskjente pianisten

CD KLASSISK

Ludwig van Beethoven

Symfoni nr. 9 «Ode til gleden»

Christiane Oelze, David Wilson-Johnson, Ingeborg Danz, Christopher Strehl, Collegium Vocale Gent, Royal Flemish Philharmonic, dir: Philippe Herreweghe
PentaTone Classics PTC 5186 317/Naxos Norway

Nikolai Rimsky-Korsakov

Orkestersuiter
Det russiske nasjonalorkester, dir: Mikhail Pletnev
PentaTone Classics PTC 5186 362/Naxos Norway

og dirigenten Mikhail Pletnev for tjue år siden. Repertoaret er svært interessant, orkestersuiter av den russiske komponisten Nikolai Rimsky-Korsakov, musikk som man svært sjelden hører og som har den store komponistens klare varemærke.

Rimsky-Korsakov er mest kjent for sitt store verk om blant annet skrev sitt mest kjente verk *Sheherazade*, og aller mest for *Humlens flukt*, som finnes i alle mulige versjoner og som har gjort ham uødelig. Men vil man bak denne fasaden, er dette en ypperlig anledning, med musikk trukket ut av operaene og ballettene.

EDVARD GRIEG

Født 1843 i Bergen, død 1907.

Norsk nasjonalromantisk komponist. Den norske komponisten som har fått størst internasjonal gjennomslag, og i likhet med Bjørnstjerne Bjørnson og andre kunstnere fra siste del av 1800-tallet, fikk han stor betydning for den kulturelle nasjonsbyggingen i tiden fram mot unionsoppløsningen i 1905.

Kilde: Wikipedia

I 1903 gjorde Edvard Grieg noen innspillinger av egen musikk som siden har blitt liggende – utilgjengelig for allmennheten.

Oslo Domkor lover barokkfest i Halden og Oslo.
Foto: Morten Lein Oulie

BAROKKFEST I HALDEN OG OSLO

■ Oslo Domkor og Det Norske Blåseensemble inviterer til barokkfest i Immanuelskirken i Halden og i Oslo domkirke henholdsvis lørdag og søndag denne uken. Dirigenter er **Terje Kvam** og **Mark Bennett**.

På programmet står musikk av **Bach, Gabrielli, Praetorius, Schmelzer, Biber** og **Franceschini**. Det Norske Blåseensemble er Norges eldste profesjonelle orkester i kontinuerlig drift, stiftet i 1734. **Vårt Land**